

**TIJD VOOR
ÉCHTE
VERANDERING**

**NIEUW
KRITISCH
GROENLINKS**

**DAADKRACHT, DEMOCRATIE &
DIVERSITEIT**

NIEUW KRITISCH GROENLINKS

TIJD VOOR ÉCHTE VERANDERING BIJ GROENLINKS

Wij geloven dat groene, linkse en progressieve politiek de enige manier is om Nederland en de wereld verder te helpen. GroenLinks is dé partij die hierin een doorslaggevende rol kan spelen. Als betrokken GroenLinks-leden maken wij ons echter al langere tijd zorgen over onze partij. GroenLinks heeft pieken en dalen gekend, zoals vele partijen in de Nederlandse politiek. Ook is haar positie als pragmatisch-idealistische partij niet altijd even makkelijk. Toch is dat geen excuus voor de stand van zaken binnen GroenLinks. Veranderingen zijn noodzakelijk, zodat GroenLinks haar volle potentie kan waarmaken.

Onlangs heeft het wetenschappelijk bureau van GroenLinks het rapport *Een idealistische bestuurderspartij* uitgebracht, waarin de uitslag en de campagne van de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 uitgebreid zijn geëvalueerd. De constatering en aanbevelingen zijn op hoofdlijnen herkenbaar en we zijn dan ook overwegend positief gestemd over de lessen die we hieruit kunnen trekken voor de volgende verkiezingscampagne. We vinden het echter jammer dat er niet geluisterd is toen wij en anderen deze kritiekpunten tussentijds hebben geuit. En hoewel we de analyse van het wetenschappelijk bureau onderschrijven, sluiten de conclusies hier niet goed op aan.

Daarom vinden wij het belangrijk om verder te kijken dan enkel de omstandigheden in en rondom de campagne. Het is voor de toekomst van de partij noodzakelijk om aandacht te hebben voor de fundamentele problemen in de partijorganisatie en politieke lijn die aan de campagne vooraf zijn gegaan. Deze factoren zijn al langer onderwerp van kritiek onder veel actieve leden, en de verkiezingsuitslag geeft extra reden om kritische zelfreflectie te tonen op de partij achter de campagne:

Ten eerste is GroenLinks er sinds enkele jaren een koers ingezet die steeds verder af is komen te staan van onze groene, sociale en inclusieve beginselen. In de dagelijkse politiek laat GroenLinks zich leiden door kiezersonderzoeken en een strategie gericht op regeringsdeelname. Activisme heeft plaatsgemaakt voor bestuurlijke politiek, en onze radicale visie en systeemkritiek zijn verdrongen door kortetermijndenken. Zo is onduidelijk geworden waar GroenLinks voor staat en lukt het GroenLinks niet om onze beoogde achterban te verenigen onder een gedeelde ideologie.

Ten tweede is GroenLinks een hiërarchische partij geworden, waarin een te kleine, weinig diverse groep mensen al té lang de dienst uitmaakt. Deze top-down organisatiestructuur past niet bij de kernwaarden van GroenLinks. De partij benut bovendien de creativiteit en deskundigheid van haar leden niet. Ook is er nauwelijks sprake van een functionerende partijdemocratie en is er te weinig ruimte voor interne discussie. Dit draagt bij aan de grote kloof tussen (de koers van) de partijtopy en de leden en achterban.

Ten derde is er sprake van een gebrek aan diversiteit en aan een inclusieve partijcultuur. Het pas verschenen rapport van adviesbureau ECHO bevestigt dat er eigenlijk geen diversiteitsbeleid bestaat binnen GroenLinks. Dat is extra pijnlijk voor een partij die zegt inclusief te willen zijn en diversiteit hoog in het vaandel te dragen. Sommige actieve leden keren de partij zelfs de rug toe, omdat zij zich structureel ongehoord voelen en omdat zij in hun bestaansrecht te weinig verdedigd worden door hun partij.

GroenLinks kan haar verhaal alleen overtuigend vertellen als de politieke koers gedragen wordt door de leden. Dat kan alleen met een bottom-up organisatiestructuur, met meer democratie, meer vertrouwen in onze leden en meer vernieuwing en diversiteit. Daarom roepen wij GroenLinks op om te kiezen voor daadkracht, democratie en diversiteit! Hieronder doen wij een aantal suggesties voor de eerste stappen in de goede richting.

DAADKRACHT

GroenLinks heeft in de basis een hele sterke identiteit. Durf daar ook voor te staan: kies voor écht groen, écht links en écht inclusief. Verbind deze drie idealen met elkaar in een systeemkritisch en intersectioneel verhaal. Systeemkritiek moet het beginpunt zijn, en dat gaat verder dan 'groen' met 'rood' verbinden: de klimaatcrisis, de toenemende ongelijkheid en institutioneel racisme vragen namelijk om een structurele aanpak van de macht van grote bedrijven, de vrijemarkteconomie en het witte superioriteitsdenken. Vertel ons verhaal bovendien met passie, strijdbaarheid en overtuiging.

Ons verkiezingsprogramma is op papier sterk: we doen concrete voorstellen voor een betere wereld, zonder de stip op de horizon uit het oog te verliezen. De idealen in dit programma moeten leidend zijn voor onze politieke vertegenwoordigers op alle niveaus. Daarbij moeten politici grensverleggende perspectieven verbinden aan concrete voorstellen die herkenbaar zijn voor iedereen. Ook moet GroenLinks durven om haar rug recht te houden en de agenda te bepalen.

Onze voorstellen voor meer daadkracht:

1. Onze blik op de samenleving moet intersectioneel zijn. Hierbij erkennen we dat verschillende vormen van maatschappelijke ongelijkheid onlosmakelijk met elkaar samenhangen. We moeten de verbinding tussen onze kernwaarden duidelijk maken zodat alle mensen zich in ons verhaal kunnen herkennen. Daarmee doen we recht aan de complexiteit van de samenleving.
2. Stemgedrag van fracties moet in lijn liggen met de GroenLinkse kernwaarden en het radicale verkiezingsprogramma. Zeker op principiële kwesties moet GroenLinks kleur durven te bekennen, ook wanneer er geen concreet politiek resultaat achter zit.
3. Zorg voor een heldere en proactieve communicatiestrategie. Leg politieke keuzes uit en wees open over de dilemma's die spelen. Spreek bovendien altijd eerst vanuit het 'waarom' in plaats van het 'hoe'. Negeer legitieme kritiek (in de pers of op sociale media) niet, maar adresseer dit en omarm kritische suggesties om het telkens beter te doen.
4. Zorg ervoor dat de banden met onze bondgenoten warm en oprecht zijn. De brede, op maatschappijverandering gerichte agenda van GroenLinks vereist een goede wisselwerking met actiegroepen, belangenorganisaties en individuen op uiteenlopende terreinen als

antiracisme, klimaat, vrouwenrechten en bestrijding van sociaaleconomische ongelijkheid. Zo krijgt GroenLinks bovendien meer binding met de haarvaten van de samenleving.

DEMOCRATIE

GroenLinks kan alleen daadkrachtig en geloofwaardig functioneren als de interne democratie gewaarborgd is. Transparantie en het afleggen van verantwoording door besturen en fracties zijn hierbij essentieel. Ook moet de kloof tussen partijtopy en leden kleiner. Op dit moment voelen kleine afdelingen en mensen uit gemarginaliseerde groepen zich structureel niet gehoord. GroenLinks moet inspraak, zeggenschap en kritiek van onderop faciliteren.

Ook moet er meer ruimte komen voor interne discussie. Het interne debat is noodzakelijk, juist op de onderwerpen die lastig zijn. Discussie mag best schuren, moet soms zelfs schuren, want dat helpt ons vooruit.

Daarnaast is ledenparticipatie enorm belangrijk voor een partij die een beweging wil zijn: het benutten van de ruim aanwezige deskundigheid in de partij moet stevig ingebed raken in de partijorganisatie.

Onze voorstellen voor meer democratie:

1. Op het congres moet voldoende ruimte zijn voor leden om de verantwoordingen van fracties en partijbestuur te bespreken. Maak de procedures en informatievoorziening hierbij transparant en toegankelijk, zodat leden hun controlerende taak goed kunnen uitvoeren.
2. Er moet een structuur/platform/orgaan komen die ter vervanging van de oude partijraad gevraagd en ongevraagd advies kan geven aan fracties en partijbestuur. In dit orgaan moet een diverse samenstelling gewaarborgd zijn, waarbij mensen uit gemarginaliseerde groepen ruim vertegenwoordigd zijn.
3. Werkgroepen en andere ledengroepen spelen een belangrijke rol in de interne discussie en politiek-inhoudelijke vorming. De partij, en met name de Tweede Kamerfractie, moet werkgroepen consequent bij processen betrekken, zowel bij binnen- als buitenparlementaire activiteiten.
4. Om het tweerichtingsverkeer in de partij weer mogelijk te maken, komt er een platform dat voor ieder lid toegankelijk is, zoals een online discussieforum en een (online) ledenblad met onafhankelijke redactie.

DIVERSITEIT

Een diverse partij kan alleen bestaan met een inclusieve partijcultuur. Alle leden en werknemers moeten de mogelijkheid hebben om actief mee te doen en zich te ontwikkelen in een veilige omgeving en op een manier die bij hen past. Inclusiviteit moet de prioriteit zijn.

Op dit vlak is nog een wereld te winnen: er is geen beleid of ondersteuning voor mensen die te maken krijgen met racisme en andere vormen van uitsluiting binnen de partij. Dat is onacceptabel.

Een inclusieve partijcultuur leidt tot inclusieve politiek. Dat moet tot uitdrukking komen in de GroenLinkse visie, programma's én personeelsbeleid. Daar hoort ook bij: plaatsmaken voor vernieuwing en het vasthouden van diverse talenten.

Onze voorstellen voor meer diversiteit:

1. Zet in op inclusieve cultuurverandering. Begin met een cultuuranalyse en formuleer vervolgens kaders en richtlijnen voor alle geledingen binnen GroenLinks om inclusiviteit en toegankelijkheid te waarborgen. Hierbij hoort in ieder geval een anonieme klachtenprocedure met vertrouwenspersonen van diverse achtergronden en een gedragscode waar inclusie voorop staat.
2. Investeer structureel in diversiteit door interne trainingen voor besturen, politici en werknemers, en doelgerichte scouting en talentontwikkeling. Leer mensen binnen de partij op een andere manier naar de talenten van mensen kijken. Hier moet ook standaard budget voor gereserveerd worden.
3. Faciliteer diversiteitsnetwerken binnen GroenLinks zodat deze hun eigen kracht versterken en geef deze netwerken een belangrijke rol in de cultuurverandering.
4. Garandeer bij iedere besluitvorming dat diversiteit en inclusie expliciet gewaarborgd wordt. Stel minimumeisen en quota voor diversiteit en zorg voor een goede spreiding in diversiteit op kandidatenlijsten en in besturen en commissies. Diversiteit moet ook ruim vertegenwoordigd zijn op verkiesbare plekken. Beperk daarnaast het aantal termijnen van volksvertegenwoordigers, bestuursleden en commissieleden. Maak de vijver groter en voorkom verstremde belangen.

MEER TOEKOMST MET MEER GROENLINKS

We roepen het partijbestuur van GroenLinks op om concrete stappen te zetten richting een daadkrachtig, democratisch en divers GroenLinks. Het is essentieel dat actieve leden met de nodige ervaring en expertise betrokken worden bij het uitwerken van deze voorstellen. Daarom stellen we voor dat groepen leden het vertrouwen en de middelen krijgen om aan de slag te gaan met elk van deze drie onderwerpen en de uitkomst hiervan voor te leggen aan het congres. Concreet pleiten wij voor: een beginselprogrammacommissie, een werkgroep interne democratie en partijstructuur, en een werkgroep diversiteits- en inclusiebeleid.

Wij denken dat er Meer Toekomst is met Meer GroenLinks. Dan moet er wel wat veranderen. Met de gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht hebben we geen tijd te verliezen. Als betrokken GroenLinkers willen wij graag vooruit, zodat onze focus weer komt te liggen op de strijd voor een rechtvaardige wereld. Wij willen graag onderdeel zijn van de oplossing. Samen maken we GroenLinks daadkrachtiger, democratischer en diverser!

Het is tijd voor échte verandering bij GroenLinks!